

NAŠ DOM.

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materin jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

Izhaja vsak drugi četrtek. Naročniki „Slov. Gospodarja“ ga dobivajo zastonj. Posebej naročen valja s poštnino vred eno krono za celo leto. Posamezne številke veljajo 4 h. — Naročnina se pošilja na upravnništvo „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za oznanila se plačuje od navadne vrstice (petit), če se enkrat tiskane, po 15 h, dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Naročite si najcenejši slovenski list

„NAŠ DOM“.

Velja samo eno krono na leto.

Vsak naročnik naj skuša dobiti še vsaj enega naročnika.

Kmečki grehi.

»Kmečki grehi!« — Kako izzivajoč naslov! si bo mislil ta ali oni cenjenih kmetovalcev, ki mu je že zlezlo čelo v gube nad predrznostjo nepoklicanca, ki hoče menda soditi kmetijstvo za voljo raznih njegovih pogreškov, med tem je pa menda pozabil stari hvalevredni pregovor, da vsak pometaj pred svojim pragom.

Le počasi: prosim preje za prijazen posluš. Ni dobro, ako konjič takoj napne ušesa in jo udere čez strn in drn zavoljo prve besede, ki se menda ni bila tako hudo mišljena in zraven tega ima še vsak zatoženec pravico zahtevati, da se ga posluša, torej tudi pisatelj kmetijskega članka, ki je povzet iz »Narodnega Gospodarja«. Toda pisatelj tega ne zahteva, marveč le prosi za to v nadeji, da postaneta s časom z bralcem še prav dobra prijatelja. Čujmo torej, kako uči »Narodni Gospodar«!

Ker naš stan že po naravi ne ljubi dolgih nagovorov in ovinkov, ampak najrajši seže v sredo pogače, zato začnemo tudi mi takoj z razgovorom

o nepotrebnem gromenju.

Pri tem pogovoru, ki zahteva ravnanje z družino in delavci, imamo v prvi vrsti pred očmi gospodarje hude krvi in vroče glave in pa skope gospodinje.

Pomanjkanje delavstva zadnjih deset let je v ravnanju s posli in delavci za te marsikaj na bolje obrnilo, tu in tam pa celo ustvarilo razmere, ki so za gospodarja naravnost hude. In vendar nahajamo še kmetije, kjer vlada neprestana vojska med gospodarjem in med posli in delavci, kjer dan za dnevom družina prostovoljno in neprostovoljno odhaja, kjer je vsled tega pomanjkanje poslov in težakov že udomačena, kronična bolezen. Morda je temu kriva lega marsikakega posestva, ki ne daje veselja željnemu delavstvu prilike, zadostiti željam, mnogokrat pa tiči vzrok tudi drugje. In tu je v prvi vrsti ravnanje z družino.

Še dandanes so gospodarji, ki ne vidijo v delavstvu nič družega, nego nekaka podrejena bitja sedmega ali osmega reda, na koja se ni treba — ker delajo le za gotov denar — čisto nič ozirati. V tem prepričanju leté zbadljive besede in strele od ranega jutra do poznega večera, kakor lastovice po dvorišču in polju in mesto prijaznih besedij čuješ le zoperno tulenje. Res mora biti gospodar kakega večjega posestva bolj strog in natančen, tudi nekoliko bolj po vojaško prikrojeni njegovi ukazi, to že, da bi pa moral to izražati z divjanjem in kletvijo, to je neprijazno ravnanje, ki se nikdar ne priporoča. Brez karanja, brez graje pač mnogokrat ne gre; če pa zmerjanja in rotenja le ni konca in kraja, potem se družina temu privadi in »utrdi«, kakor se osel biča navadi in si iz nobene reči ničesar več ne stori, postane celo uporna in trdoglava, hudobna, se reži nad vednim razgrajanjem in s pravim veseljem in zadoščenjem dela ravno nasprotno od tega, kar gospodar hoče. Prehud gospodar zato tudi nima nikdar dobrih poslov, ako ne ume njegova žena z dobrim kosilom vsega poravnati.

Ravnanje z delavci

zahteva strogosti, toda ta mora biti spojena z milobo. Dajaj svoje ukaze kratko pa točno, jasno

in razumljivo, brez vseh nepotrebnih besedij, skrbi pa tudi za pravi pomen, da ne bo treba pozneje popravljati. Med delavnim časom naj obstaja med gospodarjem in podložnikom neka spoštljiva meja. Zunaj delavnega časa bodi prijazen, poizveduj po družinskih razmerah, kaži sočutje z veseljem in trpljenjem poslov, skrbi za bolne, kaži zanimanje za dobro izrejo njihovih otrok, skrbi za zdravo stanovanje in zdravniško pomoč. Tudi sicer malo občutljivi delavec tako obnašanje v kratkem hvaležno pripozna, se boji spremembe takih razmer in se obnaša po tvojih željah. — Mnogokrat se pritožujejo mladiči in drugi težaki, da jih gospodar le po letu pozna, kadar pa se delo sklene, potem pa se več ne zmeni za nje. Lepa navada so bili v prejšnjih časih tako imenovani »domlatki«. Po zimi je kmet napravil pojedino, povabil svoje prijatelje, mlatiče in druge, ki so po letu bili stalni težaki pri njem in so se prav lepo in pošteno veselili. To je vtrjevalo ljubezen med gospodarjem in delavci. Žalibog, da je ta lepa navada izginila, gine pa tudi ljubezen in zastopnost in se širi sebičnost in nezaupanje.

Skrbeti moraš tudi z

lastnim nesvarljivim življenjem

doma in zunaj doma, da ti ne bo mogel nihče nič očitati; ako ve družinče, da zahaja gospodar redno vsak večer »k levu«, ne bo dolgo, da tudi samo postane stalni gost »pri medvedu«.

Za mlade kmetovalce tiči precej nevarnosti tudi v tem, da preprijazno občujejo z mladimi ženskimi posli, ako je tu prišlo nekoliko predaleč, potem z Bogom spoštovanje in pokorščina.

Malo — mnogo premalo se drži pri mnogih gospodarstvih na dobro hrano družini. Če delavcem in najemnikom dobro hrano odtegneš, jih spravljaš v zlo voljo. In ta ne rodi dobrega sadu. Posel mora dobiti dovolj dobre hrane, potem naj bo le gospodar oster, makari hudomušen, gospodinja že zopet vse lepo pogladi: če gre pa nasprotno žena v neumni varčnosti (nekateri ji pravijo: skoparija) tako daleč, da daje družini malo in slabe hrane, potem je pa pri kraju z mirom in zadovoljnostjo, s pokorščino in redoljubnostjo in vsakdanja nevolja ne izostane. Dobro kuhanega in okusno pripravljenega kosila je treba za nasitjenje tudi precej manj, nego nezabeljenega in neokusnega, in ker na vsako delovanje pri gospodarstvu, zlasti na krmljenje in ravnanje z živino kolikor toliko vpliva ljubezen do poslov, zato je dobra hranitev družine najlepša vez med gospodarjem in družino. Tako uči »Narodni Gospodar« in nam se je zdela dolžnost, da se ta podučljiv članek natisne tudi v »Našem Domu«; dodali smo le nekoliko stavkov. Bog daj, da bi le kaj zalegel.

Politični razgled.

V državnem zboru zadrževali so te dni vsako koristno delo nemški poslanci s praznimi govori proti redovnikom. Zato še ni prišel na dnevni red predlog o kmetijskih združenjih, ki je za kmetijski stan velike važnosti. Državni poslanec dr. Ploj je izdelal poročilo, vsled katerega bi se naj odpravila navada, da določujejo cene žitu judje in drugi špekulantje na borzi, ne pa kmetje. A o tem še se tudi ni moglo razpravljati v državni zbornici, ker liberalci z drugimi rečmi tiščijo naprej. Državni poslanec J. Žičkar je vložil v državnem zboru predlog, ki ga bodo gotovo veseli vsi vinogradniki. Zahteval je namreč, da se varuje domačim vinom dobro ime, da se smejo pančarije prodajati le pod imenom pančarije, uvožena vina le pod imenom kraja, iz katerega so prišla. Nadalje so vložili naši poslanci tudi mnogo nujnih predlogov za vse spodnještajerske okraje, ki so bili po povodnjih ali drugih uimih poškodovani. Večkrat nas kdo vpraša, zakaj pa »Štajerc« nič ne poroča o delovanju državnih poslancev. To je pač lahko umljivo. O nemških poslancih ne more nič poročati, ker za ubogo ljudstvo nič dobrega ne storijo, o slovenskih pa ne sme nič poročati, ker je v službi nemških in nemškutarskih trgovcev.

Nov davek. Ministri hočejo imeti več denarja, zato pa si tarejo glavo, kje bi se kaj obdačili. Kmalu že itak ne bo nič več varno pred obdačenjem. Zelijo pa ministri sedaj, naj se obdačijo vožne karte na železnicah. Vožnja po železnicah bi postala torej še dražja. V imenu slovenskih kmetijskih poslancev je odgovoril prav dobro poslanec Povše, ki je rekel: Dobro, le obdačite vožnje listke, toda samo za drugi in prvi razred, v katerem se vozi gospoda, tretji razred pa, v katerem se vozi ljudstvo, pustite pri miru. Mi slovenski katoliški poslanci bomo glasovali samo za obdačenje prvega in drugega razreda! — Tako je prav, kmeta pustite pri miru z novimi davki, gospoda pa naj jih le plačuje, ki se itak vozi večinoma le za pol cene.

Vojska v Južni Afriki. Krüger je baje izjavil, da je pripravljen pogajati se za mir, ako se angleška vlada obrne naravnost do njega. Zahteva pa popolno neodvisnost burskih republik, za kar naj jamčita Rusija in Francija ter pomiloščenje za vse kaplanske ustaše; Buri bi bili nasprotno pripravljeni odstopiti Angležem pokrajino Withewaterrand s zlatimi rudniki. Sicer pa so pripravljeni nadaljevati vojno, dokler ne izvojujejo popolne neodvisnosti. Kitchener brzojavlja med drugim, da so se Buri na severozahodnem delu Oranje zopet združili pod poveljništvom Deweta. Torej so bile vse one angleške vesti o Dewetovi smrti le pobožna želja. Neka brzojavka

iz angleškega vira javlja, da je sedem osmin vsega kaplanskega prebivalstva v odkriti ustaji. Najnovejša vest se pa glasi: Vojni minister Brodrick je v govoru pripisoval krivdo na podaljšanju južno-afriške vojne predobrohotnemu postopanju z ustaši. V prepričanju, da mora zlomiti odpor Burov, odpošlje vlada novih čet v Južno Afriko. Angleška vlada obljubuje 70 odstotkov od vsakega plena tistim, ki hočejo iti med vojake v južno Afriko. Vojno ministerstvo angleško poroča, da je bilo doslej ubitih 578 častnikov in 6105 mož; za boleznimi je umrlo 261 častnikov in 10.425 mož. Ponesrečilo se je 16 častnikov in 459 mož. Invalidnih se je vrnilo v Anglijo 2605 častnikov in 57.136 mož.

Gospodarske stvari.

Kako ohraniti odrezane cvetlice sveže?

Zima prikazuje svojo ledeno glavo in marsikatera lepa cvetlica še sameva na gredici. Večer naznanja, da bo jutri mraz in plaho se ozira skrbna deklica, kako bi obvarovala milo cvetko pred jutranjo slano. V nedeljo bi jo rada imela in pripela na svoja deviška prsa ali pa poslala prijateljici za god. A kako jo obvarovati pogube? V to svrhu hočem stopiti ljubljenskam cvetlic na pomoč. Našel sem v »Narodnem Gospodarju« navodilo, kako ohraniti odrezane cvetlice sveže, in upam, da bo marsikatero slovensko dekle rado seglo po tem navodilu. Saj ljubi slovensko dekle cvetlice, izmed katerih je ona najlepša cvetka, vsajena v božji vrtec, skrivajoča se sedaj tu sedaj tam pohlepni rok, ki bi jo rade utrcale. Pa dovolj sladkanja. Poslušajmo, kaj piše in uči »Narodni Gospodar«. Vse rastline dobivajo po stebelu od svoje korenine nek sok, ki ne more dotekati, ako jo ločimo od korenin. Iz odrezanega konca izpuhteva rastlinski sok in to mnogo hitreje, ako imamo rastlino v roki ali v suhem in toplem zraku. Da jih zopet napravimo sveže, jih devamo navadno v mrzlo vodo, to pa še ni zadosti, da bi ustavili ali zabranili brzo zvenenje. Primešajmo vodi še nekoliko stolčnega oglja, kafe ali salmijaka. Posebno važno je tudi to, da posamezna stebelca na gladko obrežemo z ostrim nožem. Škarje nikdar niso dobre, kajti lahko razdrobimo ž njimi stebelce in razderemo lasičaste posodice, ki vodijo tekočino navzgor. Vodo je treba vsak dan obnavljati, tudi je dobro, obrezovanje stebelc enkrat ali dvakrat ponoviti, ako bi radi cvetje dalj časa ohranili. — Drug način, podaljšati miljenim cvetkam življenje, je v tem, da napolnimo posode z vlažnim peskom ali pa z močno napojenim mahom. To je pa že nekoliko težavneje dobiti in velja tudi samo za neprozorno posodo. Pri prozornih, steklenih posodah se lepše

pod čisto vodo, ki vsled gori priporočenih primisij, zlasti kafe, ne zgubi svoje čistote.

Ako hočemo cvetlice kam poslati, tedaj ni prav, jih še le zadnji trenutek porezati, da bi jih kolikor moč sveže odposlali. Ravno narobe; treba jih je več ur preje odrezati, najbolje zjutraj ali zvečer, kakor jih mislimo odposlati. Med tem se postavijo v svežo vodo z gori omenjeno primisjo, da morejo stebelca vsrkati toliko tekočine, kot je potrebujejo za časa svojega vjetništva. Če so cvetlice na potu vendarle kaj trpele, treba je stebelca nekoliko odrezati in cvetlice djeti nekoliko v mlačno vodo, nato pa jih pustite eno uro na mahu na kakem prostoru.

Nekoliko bolj nerodno, pa za nežno cvetje priporočljivo je ravnanje, pri katerem se prašniki z gumijem pomažejo, da se prepreči stresanje cvetnega prahu, kajti kakor hitro se cvetni prah prime pestičev, prične cvetje odmirati. Vzemi pol arabskega in pol tragantovega gumija in pomaži z drobnim čopičem cvetne liste od znotraj na dnu in prašnike, nato jih pusti, da se posuše. To ravnanje ima še drugo dobro lastnost, da se cvetje krone sprime in tako hitro ne razsuje. I. Vuk.

Zadružnikom gospodarske zadruge v Sinčevsi.

1. Kupujte verige v zadružni prodajalnici. V Sinški bližini se je naselil kovač, ki je popred delal v Lipici, mož je celo spreten v izdelavanju verig. Treba je, da kmetje po moči kupujejo pri domačinih, tak denar ostane doma in ne gre na tuje, ter na drugi strani pride poljedelcem v prid.

2. Umetno gnojilo. Nekateri zadružniki so želeli, da zadruga naroči umetnih gnojil, ob enem pa so jih naročevale podružnice kmetijske družbe. Ker se ni dosti zadružnikov oglasilo, gnojil nismo naročevali, ker bi nam blago le obležalo, zajemalo prostor in denar se ne obrestuje.

3. Za krmo! Večina letošnjega fižola, ki se pripelje v zadrugo, je tako slaba, da se ne da prodati tako, kakoršno je. Fižol se mora prebrati. Priporočamo zadružnikom, naj ga puste doma prebrati, tam se delo lažje stori kakor v skladišču, kjer moramo delavce drago plačati. Ker bo pri prebiranju precej odpadkov, ki so pa še dobri za mlado govejo živino, naj se zadružniki, želeči po ceni dobiti odpadkov, oglasijo v zadrugi.

4. Vsled pritožbe, ki jo je napravil zoper zadružno Velikovski poslanec Gratzhofer, sta prišla dva uradnika zadrugo gledat. Upamo, da njuno poročilo nam ne bo sovražno. A poslovanje se bode moralo nekoliko spremeniti, in sicer tako: Kdor hoče znaprej pristopiti, mora takoj vplačati tudi delež 10 kron. Poprej smo z vplačevanjem tega denarja tudi čakali. Glavna stvar je pa, da se bo moralo izplačevanje za žito tako urediti, da se bo

izplačevalo v posojilnicah. Če združni odborik izplačuje v skladišču, pravijo nasprotniki, da druga kupuje na svoj račun in jo hočejo obdačiti, če se bo pa v posojilnicah izplačevalo na žitne listke, odpade nevarnost davka. V Sinčivesi bodejo morali kmetje z dovažanjem omejiti se na par določenih dni. Kakor hitro nas obdačijo, smo pa izgubljeni, davčne komisije nam niso prijazne in bi nam tako puščale, da bi dobili jetiko.

Steklina in nagobčnik. Kakor je pes koristna domača žival, tako je pa tudi jako nevaren, kajti steklina, ta najstrašnejša bolezen, pride navadno od psa. Učeni možje so našli, da steklina pride od nekega majhnega črviča, ki se napravi v možganih ali v hrbtisnem mozgu in ga učenjaki imenujejo z grškim imenom mikrokokkos t. j. majhen črvič. Navadno se širi vsled grizenja, toda tudi v zraku se nahaja, kakor tudi jetične in druge škodljive živalice in gljivice, katerih s prostim očesom niti ne vidimo. Dokler je telo zdravo in krepko, se samo brani teh sovražnikov, da se ga ne primejo. Če pa telo oslabi, postane pripravno tlo za take našim očem nevidne klice raznih bolezni. Za mikrokokkos je posebno dovzetno pesje telo. Če je pes zdrav in redno živi, tedaj ni nevarnosti, da bi se ga prijel steklina. Če pa pes preveč strda in žeja, ali ima kako bolezen, potem postane njegovo telo pripravno za steklino.

Ako se v katerem kraju prikaže steklina, morajo biti psi ali privezani ali pa nositi nagobčnik (Maulkorb). Če je privezan, je za psa to huda muka, ker pes se mora gibati. Ako ga torej imaš privezanega, priveži ga na dolgo vrvico in na tak kraj, kjer nikdo veliko mimo ne hodi. V časih ga izpusti po domačem dvorišču ali vrtu, da se razhodi. Ne puščaj pa ga med druge pse. Nagobčnik bi naj branil, da psi ne bi grizli in tako zanesli stekline dalje. Tudi ta nagobčnik je za psa nadležna stvar pa tudi ne pomaga veliko zoper steklino. Zgodilo se je že, da so se psi z nagobčniki med seboj pošteno zgrizli ali pa raztrgali zajca. Steklina ima strahovito moč in proti njej ne pomaga nagobčnik čisto nič. In če tudi dober nagobčnik preči, da pes ne more grizti, se vendar steklina tudi brez grizenja lahko prenese.

Za sedaj seveda, ker ne poznamo boljših pripomočkov, je boljše, da psi nosijo nagobčnike in tudi oblast to zahteva. Najboljše pa je, da konjerci skrbno pazijo in postreljajo take pse, ki se noč in dan brez vsakega nadzorstva klatijo okoli. Tudi županstva bi naj pazila na take zanikerne gospodarje, ki imajo pse samo zato, da jih z gladom trapijo in neusmiljeno pretepajo. Takemu gospodarju je treba psa vstreliti ali pa ga naznaniti gosposki.

Kako se kolje perutnina? Marsikatera gospodinja bo pač zmajala z glavo, rekši, to že jaz dobro vem, ni treba da bi me kdo učil. Pa le

počasi! So gospodinje, ki leto za letom pokoljejo veliko živali, pa tako nerodno, da je grozno gledati, kako se uboge stvari dolgo borijo s smrtjo. Najhujše klanje je, če se zareže samo goltanec. Kri sicer teče in žival se omami, pa srce se bije naprej in ker vrat ni čisto prerezan, kroži kri še naprej skozi hrbtisčni mozeg v možgane. Dokler je pa kri v možganih, tako dolgo tudi žival čuti bolečino. Od kraja še bolečina ni tako huda, ko se pa počasi odteka kri iz najmanjših posodic in žilic, tedaj nastopijo grozne bolečine. Živali, ki niso prav zaklane, niso v resnici zaklane, ampak poginejo vsled groznih bolečin. Meso take živali, ki se je pred smrtjo dolgo mučila, je pa večkrat sila škodljivo zdravju.

Večkrat se zgodi, da se zdi žival z zarezanim vratom že popolnoma mrtva, če pa jo vzdigneš na noge, se zopet strese, ker se pri tem glava povesi navzdol in kri bolj stopi v možgane.

Ako hočeš torej klati žival, si pred vsem osnaži in dobro nabrusi nož ali sekuro. Golobe, kure, gosi, race, pure zakolješ najložje tako, da jim odrežeš ali odsekaš glavo. Samo enkrat potegneš ali zamahneš in neprijetno delo je končano, žival pa tudi hitro pretrpi.

Še nekaj, kako se koljejo domači zajci in pa ribe. Zajčka najprej krepko vdari po zatilniku, da ga omamiš, potem pa mu zareži vrat, ribo pa če jo hočeš hitro snažiti, vdari krepko po glavi potem pa z ostrim nožem odreži glavo.

Živali so za nas vstvarjene, imejmo torej usmiljenje ž njimi in jih ne mučimo po nepotrebnem.

Pismo starišem.

II.

Veliko starišev in vzgojevalcev gleda samo na težave, ki jih imajo s svojimi otroci in zato postanejo malosrčni. Stariši, pomislite tudi, da je vaše opravilo, vzgoja otrok — imenitno opravilo! Če vas težave plašijo, vam bo dajalo pogum in veselje, če vidite, da je vaše opravilo imenitno in vzvišeno.

a) Bog sam je ustanovil družino in je vam starišem v srce zasadil ljubezen do otročičev, ki vas priganja, da skrbite za nje in da imate ž njimi potrpežljivost. Bog sam vas je tedaj postavil za vzgojitelje, vi opravljate to opravilo v božjem imenu — glejte, kako imenitno je vaše opravilo! Bog sam vam je tudi povedal, kako morate to opravilo izvrševati. V sv. pismu imamo zapisana vsa vzgojevalna pravila. Imaš sinove, uči jih, pripogibaj jih z mladega. (Sir. 7. 25.) Kdor ljubi svojega sina, ga vedno ima pod šibo. (Sir. 30. 1.) In ko se je bil svet obrnil od Boga in si ni vedel pomagati, je Bog poslal svojega Sina Jezusa Kristusa za vzgled vsem vzgojevalcem. Naj ga imenujemo božjega prijatelja otrok.

Jezus Kristus pa je ustanovil sv. cerkev in ji izročil to nalogo, da mora ljudi vzgojevati in nadaljevati, kar je Kristus pričel. In tako ste vi stariši sodelavci božji — glejte, kako imenitno je vaše delo!

b) Kako imenitne stvari so vaši otroci, ki so vam v izgojo izročeni! Nekdo pravi, da so tri reči še iz zgubljenega raja: zvezde, cvetlice in pa otroško oko. Otroška priprostost, otroška zaupljivost in odkritosrčnost se mora vsakemu dopasti. Človek mora biti sprijen, ki ne najde veselja pri otrocih. Nepokvarjen človek se čuti nekako pomlajenega in veselega med otroci.

Še bolj pa vidiš, kako imenitna stvar je otrok, če se ozreš na njega z očmi svete vere. Otrok ima neumrjočo dušo in je dedič nebeškega kraljestva: »takih je nebeško kraljestvo«. To je zaklad božji, za katerega se je Bog sam silno potegnil: Gorje svetu zavoljo pohujšanja!

Stariši, kako vam to olajša vaše breme, če pomislite, od Boga je otrok prišel, podoba Boga samega je, in vi pa skrbite in delate zato, da postane otrok čim dalje lepša podoba božja.

Marsikdo izmed vas mi bo morda rekel: z majhnimi otroci je že veselje, pa z otroci, ki so prišli v dotiko s hudobnim svetom, pri katerih se je začela vzbujati strast, z velikimi otroci je velik križ. Toti vam grenijo ure — ja marsikateremu tudi leta in leta! Res je tako! Vzgoja je težavno opravilo, marsikatero ure vam ogreni — in marsikatera mati pretaka zraven bridke solze. Pa čestokrat ste si sami krivi. Morda jih niste dosti podučevali — ali jih niste dosti zgodaj začeli privajati k dobremu, dokler se je še drevce ložje dalo pripogibati; ali jim niste dajali lepega zgleda; ali niste porajali, s kom so vaši otroci prišli v dotiko, ali pa ste pozabili na molitev. Če Gospod ne zida hiša, zastoni se trudijo, ki jo zidajo. K sv. Frančišku Saleziju se pride neka mati pritoževati, da njen sin nič ne porajta in je zmiraj hudoben, čeravno tolikokrat ž njim o Bogu govori. In sv. Frančišek jo vpraša: ali se pa tudi radi z Bogom o vašem sinu pogovarjate?

Res je težavno opravilo, posebno vzgoja odrasle mladine je težavno opravilo. Vendar pa je zavoljo tega imenitno — da, bolj ko je težavno in mučno, tem bolj je imenitno.

c) Imenitno je vaše opravilo, stariši, kajti vi delate za večnost. In ravno zaradi tega je vaše opravilo resnično vzvišeno in imenitno. Žal, da je veliko takih posvetnih starišev, ki svoje otroke vzgojujejo samo za ta svet! Res, da morajo stariši in vzgojitelji gledati tudi na to, da bodo otroci, njihovi skrbi izročeni, tudi na tem svetu srečni in jih tako vzgojiti, da bodo z drugimi ljudmi enkrat lahko shajali, — pa prvi in najvišji namen vzgoje je večno zveličanje v nebesih. In ravno zato vam rečem, stariši in vzgojitelji, imeniten in vzvišen

je vaš poklic! Nad vse važno je vaše delo. Vi čujete, da vaši, vam izročeni otroci nedolžni ostanejo, skrbite, da čedalje bolj čednostni in sveti postajajo; da se jim čim dalje bolj pomnožuje milost božja; da jim čim dalje bolj raste plačilo v nebesih; da se jim čedalje bolj volja krepi — vojskovati se zoper hudo — z eno besedo, da bodo čedalje bolj srečni na tem in na onem svetu. Ali ni to lepo, blago, sveto, nebeško opravilo? To je opravilo, kakršno so imeli apostoli, in kakršno še sedaj imajo dušni pastirji in misijonarji, ki gredo, da duše za nebesa pridobivajo.

d) Zato pa jih tudi čaka plačilo apostolov, katero je zapisano v sv. pismu: Dan. 12. 3. Tisti, ki so jih veliko podučili v pravičnosti, se bodo svetili, kakor zvezde na vse večne čase. Stariši in vzgojitelji! Plačilo se vam že na tem svetu začne deliti: kako sladka je ta zavest, da ste rešili enega ali več otrok, da ste zabranili greh, da ste enemu ali večim otrokom k časnemu in večnemu srečju pripomogli. Kakšna tolažba je na zadnjo uro! Naj vam povem neki vzgled: V nekem kraju sta umrla oče in mati kmalu eden za drugim. Zapustila nista družega, kakor revno kočko in pa 7 otrok. Najstarejši je bil star 8 let, najmlajši pa blizu pol leta. Dobri gospod župnik, ko so mater pokopali, — oče je bil že v grobu, — je postavil pet njenih revčkov okoli odprtega groba in začel govoriti: Kdor enega teh malih sprejme, mene sprejme — in je prosil v zaupljivih besedah okoli stoječe, naj vzamejo te revčke v svojo skrb. Ljudje so bili ginjeni, nekaj ko so videli zapuščene sirote, nekaj pa zato, ker so slišali govoriti duhovnika. Vseh sedem otrok so ljudje vzeli iz ljubezni do Boga. Dva zakonca sta vzela tistega, ki še ni bil star pol leta in sta ga 18 let redila. Zdaj pa umrje ta krušni oče. Otrok se je bitko jokal na grobu. — Kmalu potem pa zboli tudi krušna mati. Huda bolezen jo je položila na posteljo, tako, da ni bilo upati rešitve. Domači g. župnik jo je sprevidel in jo poprašal: kako pa ti je kaj pri srcu, ker veš, da ne boš dolgo živel? Ona pa je odgovorila: Ko sem bila sama, sem pobožno živel, kot mati sem otroke krščansko vzgojevala, skoraj vsak dan sem bila pri sv. maši, pogosto sem prejemala svete zakramente, sv. rožni venec sem skoro vsak dan molila, pa se vendar tresem pred sodbo. Kako bom odgovor dala od svojih misli, besed in dejanj od svojih 73 let! Pa nekaj me tolaži: če pogledam ono odraseno dekle, katero sem kot siroto v hišo vzela in jo lepo izredila, kolikor se je dalo. Kadarkoli mislim na siroto, mi pridejo na misel tudi besede Kristusove: Kar ste enemu najmanjšemu storili, ste meni storili. Te besede me zmiraj tolažijo; Zveličar, mislim, me bo zavoljo tega otroka v nebesa vzela. Jaz sem ga vzela pod streho, ko je živel, zakaj bi on mene ne sprejel, ko bom umrla, zakaj bi

on z menoj ravno tako ne storil! To je moja tolažba; če bi tega ne bilo, bila bi jaz zelo malosrčna, in morda čisto obupana. Žena je umrla. Njeni otroci so se jokali na grobu. Najbolj pa se je jokala tista sirota. Ni mogla od groba, od svoje drage matere. Vsem so prišle solze v oči, ko so videli to jokajočo siroto.

Tako tolažbo uživajo vsi vestni in skrbni vzgojitelji kot plačilo za njihov trud že na tem svetu.

Razne novice in druge reči.

V Zrečah je občinski odbor sklenil in g. poslancu Žičkarju na Dunaj odposlal prošnjo, naj bi se povzročilo, da bi poštna hranilnica varčevalcem za male zneske dajala po 4% obrestij, za zneske čez 400 K pa ostani dosedanja mera po 3%. S tem bi se »Posojilnicam« pač ne delala nobena škoda, ker n. pr. po 10 helarjev ali po 1 krono lahko vlagas na vsaki pošti, ki jo imaš blizu doma, a tako malih zneskov ne boš nosil v po cele ure oddaljeno »Posojilnico.« Ako, recimo, naš gospodar svoje živinče proda na sejmu v Vojniku za 300 K, on znesek vloži na pošto v Vojniku, ob času potrebe pa denar polagoma izvzema na pošti v Zrečah. Pri takem varčevanju bi živinorejec dobival po 4% obrestij, a »Posojilnica« v Konjicah bi ne trpela nobene škode, ker bi dotičnega denarja, ki bo ga prodajalec že drugi ali tretji teden rabil, sploh v »Posojilnico« ne nosil shranjevat. Če pa je znesek čez 400 K in če gospodar denarja ne potrebuje, v tem slučaju bo denar dobila »Posojilnica,« ki bo vložniku dajala po 4½%, a v poštni hranilnici bi varčevalec dobival samo po 3% obrestij.

Iz Padeškega vrha pri Konjicah. Dragi »Naš Dom,« že v prvi številki, ko sem te bral, si se mi tako prikupil, da sem tedaj rekel, da hočem postati tvoj naročnik. Bil sem tudi bralec »Štajerca,« a sedaj sem ga zapustil in tebe, ljubi »Naš Dom« naročil. Ti nas lepo podučuješ in nam pripoveduješ lepe vzglede, kako bi naj živeli mi svoje žive dni. Žal, da se je tudi ptujski kramar naselil med nekatere naše kmete. Pa saj že spoznavajo nekateri njegove napake. Tako ga bodo kmalu zapustili in si ljubljene »Naš Dom« naročili. »Štajercu« veljajo besede katere pravi sv. pismo: »Katero drevo ne rodi sadu, bo posekano in v peč vrženo.« Tako bode tudi s »Štajercem,« ker nam nič dobrih novic ne prinaša. Tebe pa dragi »Naš Dom« te bomo vedno bolj priporočevali, posebno mi mladeniči, in se te oklepali.

Pri Sv. Jakobu na Resniku v okraju Konjice so dne 4. novembra blagoslovili in odprli novo šolsko poslopje. Po sv. maši je č. g. župnik Šelih v svojem govoru razlagal o pomenu šole, krščanske šole, g. učitelj Močnik pa je otrokom na srce po-

kladal dolžnosti, ki jih učenci imajo do šole, do učiteljev in starišev. — Dne 1. marca 1902 bo tam službo nastopil gospod Žgajner, sedaj učitelj v Velikemdolu. Do njegovega prihoda bo pa, kakor dozda, po trikrat v tednu na Resnik učiti hodil gospod Močnik, učitelj pri Sv. Kunigundi.

Sv. Jurij ob Ščavnici. V nedeljo dne 10. novembra so se pokazali naši Braččianci v jasni luči. V gostilni g. Slane so se z besedami hudo zaganjali v naše pevce in narodnjake. Ustavili so godbo, ki je igrala »Naprej zastava Slave!« Pevci so na to odgovorili z znano pesmijo: »Črna zemlja naj pogrezne vsacega nemčurja!« Le treznosti in hladnokrvnosti na naši strani se je zahvaliti, da ni prišlo do pretepa. Glavnega nemirneža je posadil g. Slana pod milo nebo, da se je ohladil. Zelo žalostno za naš kraj je, da so se nekateri navzoči pri tej priliki pridružili Braččiancem s klicem: Živio liberalci! Klicali so našim narodnim pevcem: »Ako si »liberalec,« sedi k nam!« In združeni z nemčurji hoteli so zapeti neko nemško!!! »Gorje mu, kdor narod taji, Še zemlja ne bo pila njegove krvi...!« Godci pa so zaigrali zopet »Naprej zastava Slave!« Nasprotniki so si zatikali ušesa, potem pa počasi izginili kakor kavra. Rodoljubi, krščansko-narodna mladina! Na noče, sedaj je skrajni čas, da se združimo in združeni odbijamo nasprotno navale. V združenju, v slogi je moč!

Jurijevski mladenič.

Iz Vranskega. Tudi naša Savinjska dolina je okužena po slabih časopisih. Tudi pri nas so ljudje tako zaslepljeni, da si naročujejo kramarski list »Štajerca« in pa lažnjivega »Rodoljuba«. Ali ne vejo ti ljudje, koliko jim ti listi škodujejo? Prej tako vrlo katoliška Savinjska dolina postaja mlačna v veri, prej tako vrla, slovenska Savinjska dolina postaja zmerom bolj nemčurska. Kam bomo prišli, če bodo prihajali v naše kmečke hiše listi, ki blatijo svetinje slovenskega ljudstva? Saj je dognano, da pride vsaka kmečka hiša počasi na boben, kjer se berejo slabi časopisi in slabe knjige. Zato morajo vsi pravi rodoljube delovati proti slabim listom in proti slabim knjigam. Katoliška cerkev prepoveduje tudi branje slabih listov in knjig. Duhovniki imajo dolžnost, proti slabemu čtivu tudi na prižnici govoriti. Ptujski kramar pa tega ne ve; kajti v 22. številki letošnjega leta se nek dopisun grozno zaletava v tukajšnjega gosp. kaplana, ker je ta izpolnil svojo dolžnost s tem, da je govoril proti slabim listom. Zdaj bodo najbrž katoliški duhovniki morali poslušati »Štajerca,« kaj morajo pridigati in česar ne. To bi bila lepa! Seveda dela tisti, ki govori zoper slabe liste, silno propagando zoper Štajerca. V tem ima prav oni dopisun z Vranskega; kajti »Štajerc« je slab list in sicer eden najslabših, pa tudi najneumnejših. Sicer pa si nikar naj ne misli oni dopisun iz Vranskega, da se »Štajercu« res pri nas tako

dobro godi. Samo nekateri zaslepljenci so naročniki tega nemškutarskega lista. Pa že tem se odpirajo oči. — Ker pa dopisun tako skrbi za našega pismonoša, mu povemo, da dobi pismonoša novo torbo in sicer kmalu, pa ne za raznašanje neumnega »Štajerca«, ampak za raznašanje vrlega »Našega Doma«.

Iz Črnegore pri Ptuj. Danes Vam torej, gospod urednik, naznanjam veselo novico, da ste si že precej prijateljev pridobili pri nas, čeravno naša Repa kolesari vedno v Ptuj k svojemu dragemu — Štajercu, katerega je že navesil večini naših občinskih očetov. Pa fanti so drugi korenjaki. Nihče jih ne more prekvasiti v naročnike ptujskega kramarja. Pač pa se jih je že nekaj zbralo okoli našega vrlega učitelja Klemenčiča, kateri jih uči popevati narodne in cerkvene pesmi. O njegovi in njegovih pevcev pridnosti so se že gotovo prepričali romarji naše lepe romarske cerkve, kakor tudi vsi tisti, ki so se udeležili pevskih vesellic. Le tako naprej, gorski fantje pokazite, da tudi hočete ostati krščanski mladeniči, ne pa postati ptujski »repinceljni«, temveč, da hočete delovati na to, da bo že skoraj delovalo »Bralno društvo«, ki obstoji že par let, pa samo v Mohorjevem koledarju, za blagor gorskih Slovencev! Ali smem, gospod urednik, prihodnjič več pisati? (Seveda! Uredništvo). Gorčan.

Iz gornje-savinske doline. Počasi odpiram svojo torbico in izlagam iz svoje malhe. Je že tako. Zato me je prehitel nekdo. Najsi mu bo, ker naglica, pravijo, ni nikoli pridna. Tako tudi ni bila pri skratu v tiskarskem stroju v dopisu v »Našem Domu št. 11, stran 91. Ta šment se je tako preobračal, da je preobrnil »Baka« v »Raka« in »župana« v »župnika«. Le pogledjte gospod urednik, in potem se ljudem čudijo — da v »cajtenge« pridejo. Nikar se pa naj ne čudi ljubenski župan, ki je iz severijanske fare doma in od časa, odkar se z jungovci družijo, ga ti kar komandirajo, kakor je bilo brati v »Domovini«, naj red napravi — na Ljubnem. Kakšen red? Prišli so semkaj učitelji Terčak in Strmečki in organist Časl in so se, kakor piše »Domovina«, »poongavili« malo v krčmi pri R. in kmet P. je jim malo zasolil — zapretil z izgonom, zdaj pa kar ti kličejo župana na pomoč. Kdo torej vse regira pri Sv. Frančišku? To iz torbice o tej reči — iz malhe pa še pride drugokrat.

Iz ptujske okolice nam pišejo: Ko pridem v nedeljo v mesto, zaidem slučajno v Bismarkovo ulico. Ko pridem nekako do sredine ulice, zagledam kar, čujte, v nekem velikem oknu prilepljen na šipo kos debelo tiskanega papirja. Na njem stoji: »Tukaj se naroči na Štajerca.« Aha, si mislim, tukaj je torej tvoje gnjezdo, kjer si se redil. Torej kmetje okoličani, Štajerc izhaja v Bismarkovi ulici v Ptuj in je ustanovljen od

tistih, ki so dali ulici to ime. Sedaj se pa poznamo, kakšen je bil Bismark, takšni so ustanovitelji Štajerca. Gliha vkup striha: Štajerc in Bismarkovci. Zato pa kmetje, delajmo z vsemi močmi za »Naš Dom«, da se bode prebiral v vsaki kmetški hiši. Okoličan.

Iz Št. Jurja ob juž. žel. Dragi »Naš Dom!« Z veseljem pričakujemo tukajšnji fantje vsakokrat tvojega prihoda. Zakaj bi se pa tudi ne veselili, saj si že marsikateremu odprl oči, in spoznal je tebe kot najboljšega prijatelja. Odkar se je pri nas oglasilo ogromno število naročnikov, je zavladalo veselo življenje. Dragi čitatelj »Našega Doma«, ako prideš na naš poštni urad Šentjur, radoval se boš, ko boš videl vse predale prenapolnjene z »Našim Domom« in »Slov. Gospodarjem«. Samo fantje ga dobivamo 25 izvodov, mnogi z »Gospodarjem« vred. Ponosni pa smemo biti pri nas fantje na to, ker ni med nami nobenega naročnika hudobnih časopisov. Fantje po drugod, posnemajte nas. Vam vsem mladeniški pozdrav!

Iz Šentjurja ob juž. žel. Dajemo vam na znanje, cenjeni gospod urednik, da je bila pri nas preteklo soboto zjutraj velika povodenj. Šentjurska dolina je bila kakor morje. Kmetje zdihujejo, ker jim je napravila povodenj veliko škode, posebno na ozimnem žitu. Celi dan do večera je stala voda nad travniki in njivami.

Iz kozjanskega okraja se nam poroča, da je ondi vsled silnega deževja dne 16. t. m. zopet izstopila Sotla in Bistrica ter se razlila po travnikih in njivah. To je letos že četrtnkrat. Ubogo ljudstvo, res silno si potrebno, da se uravna Sotla in Bistrica, kakor to zahtevajo naši poslanci.

Kako »Štajerc« bolnike zdravi. V Bezini pri Konjicah bil je neki kmet bolan. Jezik mu je bil zelo otekel in v ustih je imel bolečine tako hude, da ni mogel nič uživati; zelo težko je tudi govoril. Popraševal je domače in sosedo po zdravilu. Sosed pa ima zelo brihtne in pametne otroke. Navadna šolarca reče: Zato ste bolani, ker menda »Štajerca« berete. Če je pa to krivo, pravi bolnik, pa nikdar »Štajerca« ne pogledam. Čez dva dni je na to brez drugih zdravil popolno ozdravil. Ostal je mož-beseda, precej je »Štajerca«, katerega so mu vsilili, nazaj poslal in obljubil, da »giftne krote ne potrebuje. Gospod zdravnik v Konjicah, ali se ne bode pritožili proti »Štajercu«, ki namesto Vas ljudi zdravi? — Imena bolnika in otrok so na razpolago.

Iz celjskega okraja nam pišejo: Sedim slednjič v gostilni zavednega Slovenca na kmetih in se krepčam s kapljico dobrega letošnjega. Neki gost, sedelo jih je namreč več pri isti mizi kot jaz, vpraša gostilničarja, če ima papir, da si zavije mu ostalo pečenko in vzame seboj. Da, imam, pravi gostilničar, »Štajerc« je dober za take reči,

in potegne res »Štajerca« iz kota za omaroj. Ali imate tudi vi »Štajerca«, vprašam ga začuden. Imam ga, pravi on, vendar pa ga ne plačujem in tudi ne berem. V dokaz, da ga res ne berem služi vam naj to, da še je »Štajerc« taki, kakega sem dobil, in še prezezan ni. Kaj hočete, pravi dalje, vsiljujejo mi ga. Poslal sem ga že nazaj, pa mi ga zmirom zopet pošljejo. Ker pa mi ga ni treba plačati, obdržim ga in porabim za zavitke, ali pa za stranišče. Odkritosrčno pripovedovanje tega poštenjaka povzročilo je vesel smeh pri pivcih in pripovedovali so drug za drugim, kako se jim »Štajerc« vsiljuje in da če pridejo slučajno v prodajalno kakega nemčurja, se jim kar tri do štirje komadi potisnejo v košaro; pa da ga na taki način porabijo, kakor je ravno gostilničar pripovedoval. Čudil sem se večkrat, kako more ta list med zavednim ljudstvom tako razširjen biti, pa sedaj se ne čudim več. Čudim pa se s tem boljše budalosti onih, kateri ga ljudstvu vsiljujejo.

Iz Vičane pri Ormožu nam pišejo: Veseli nas, da ste duševnega očeta poldruga Marka, Fran Škerleca zadnjič malo potipali. Nastal je pri nas vsled tega smeh in vsled smeha tak pošum, kakor če »sedemkratsedemkrat štrozok« izprazniš. Čujte, gospod urednik, ni samo pisatelj »Štajerca«, ampak tudi priden agitator. Mi pa mu damo dober svet, da naj rajši svojo pozornost obrača na občinske steze, na katerih je človek vedno v smrtni nevarnosti. Tam lahko poskusi Škerlec svojo spretnost. — Eden, ki pozna »poldruga Marka«.

Na Kranjskem se je letos pridelalo 206 tisoč 859 hl vina, to je 31.560 hl več nego lani. Čviček se prodaja hektoliter po 34—48 K, Vipavčan po 24—36 K. Tudi kranjski vinogradniki se tožijo, da ni kupcev in da vino nima nobene cene.

Iz Škocijana na Koroškem. Naj dragi naročniki »Našega Doma« zvejo od nas nekaj žalostnih in veselih novic. — Dne 15. novembra smo ob obilni vdeležbi pogrebcev položili k večnemu počitku jednega najstarejših mož naše fаре, 84 let starega Jogrovega očeta. Pobožen mož je bil pošten in delaven kmet; ravnal se je zmiraj po zlatem nauku: Moli in delaj. Dajal je v vsakem oziru lep vzgled in radi tega nam spomin na tega blagega moža ne zgine kmalo. Počivaj sladko zlato srce! — Ako bi nas ne varoval sam Bog, bi se 12. novembra zgodila pri nas velika nesreča. Hudobna roka je zanela Rodalovo kopico v Klopincu. Ako bi slama v kopicah ne bila mokrotna vsled megle in če domači vaščani ne bi branili z vso silo, bi se užgala kopica, ki je le 1 meter oddaljena od prve, in potem bi zgorela cela vas. Kako strašna nesreča bi bila to za dobre ljudi, posebno sedaj v jeseni, ko je vse spravljeno! — Če Bog da, bo nam poštni pot od sedaj naprej vsak dan prinašal novic in denarja od vseh krajev sveta; dosedaj smo dobili samo trikrat v tednu pošto. — Znano

Majerjevo gostilno je kupil dosedanji najemnik gospod Rabl; prav je tako. — Mogočen pevski zbor škocijanskih mladeničev smo spravili skupaj. Vsako nedeljo po blagoslovu se veselimo v farovski družbinski sobi pri popevanju poštenih narodnih in lahkih umetnih pesmij slovenskih. O kako lepa si mila pesem slovenska; delaš nam veselje, po katerem nas ne boli ne glava ne srce in tudi ne mošnja. In naši vrli slovenski mladeniči popevajo, da je veselje. Vsaka fara bi si mogla v čast šteti, če bi imela tako dobre pevce mladeniče, kakor so pri nas. Zato pa Bog živi in blagoslovi škocijanske pevce!

Prostovoljni davek v znesku 20 milijonov kron. Gotovo ne pride nobenemu na misel trditi, da bi bilo mogoče dobiti dobrotnika, ki bi državi prostovoljno podaril omenjeno svoto. Glejte! najde se vendar tak dobrotnik in to je mala loterija, ki je avstrijski državi oni znesek za prvo polletje 1901 v resnici prinesla. Ako se oziramo na prvo polletje 1900, tedaj vidimo, da se je tukaj letos državni dohodek pomnožil za 1.339.000 kron.

Stroj za izdelovanje kruha je iznajden v Washingtonu v Severni Ameriki. Stroj je zelo enostaven in izdelava v minuti 80, na uro pa 4000 hlebov. Pri stroju vaga en mož testo, drugi ga vklada v stroj, tretji jemlje iz stroja izhajajoče gotove hlebe. Za to delo ni treba izučenih pekov, opravljajo ga lahko tudi žene in mladi fantje. Stroj deluje tako hitro, kakor hitro je mogoče vkladati testo vanj.

Kaj pravi Falb o letošnji zimi. Vremenski prerok Falb prerokuje, da bode mila zima. Januar bode suh, v februarju bode precej snežilo, v marcu bode poleg snega padlo tudi mnogo dežja. Dalje prerokuje, da bode meseca aprila precej viharjev, maj bode neprijeten, junij pa bode hladen in deževen. Kritični dnevi prve vrste so 22. februarja, 10. marca, 8. aprila, 7. maja, 6. julija. Falb je prerokoval, da bo letošnji november začetkoma mil potem hladen in deževen. V decembru bode milo vreme, a tudi dežja bode v decembru in še-le okoli Bežiča se prične prava zima s snežnimi meteži.

Najnoveši čudež v Lurdu. Francoski listi poročajo: Karl Kersbild, socialni demokrat iz Lille, je oslepel in je tri leta prosil miloščine po mestnih ulicah. Zadnje dni se je odločil, da gre z božjepotniki v Lurd, a izjavil je, da ne veruje ničesar in da gre v Lurd le radi tega, da si izprosi ondi kaj denarja. V Lilli so ga zdravniki proglasili neozdravljivim, a ko se je nekaj časa mudil v Lurdu, je nenadoma spregledal ter se je vrnil domov ozdravljen na telesu in duši, to je, ne več socialni demokrat, ampak veren katolik.

Ruska zima. Iz Petrograda se javlja, da je reka Neva, ki teče skozi glavno mesto Rusije, že

popolnoma zamrznila. Mi smo pa še do zdaj imeli najlepše jesenske dneve.

Kaj je novega na Koroškem? V lovu gospoda Ahaca v Bilšovsu so dne 28. oktobra ustrelili jako lepega planinskega orla (lunježa). Razprostrte perute merijo dva metra 30 centimetrov. V tem kraju pač redka lovska sreča! — Deželna vlada je zopet izdala ukaz z natančnimi določili, kako se naj zabrani mučenje živali. — Celovška mlekarna je pričela delovati dne 1. novembra. 75 zadružnikov pošilja mlekarni vsak dan okrog 1500 litrov mleka. — Ministerstvo notranjih zadev je naznanilo, da na ustanovitev novega okrajnega glavarstva v Trgu ni misliti, ker — primanjkuje denarja! — Izginil je dne 1. t. m. neki nadporočnik celovškega 17. pešpolka.

„Zopet me bodeš našel.“

(P. K. — Posl. A. P.)

V drevesnih vršičih je šepetal večerni vetrič. Tako mirno je zvenela njegova enakomerna pesem, kakor vedno. In sev zvezdic, ki se je razlival po velikem gozdnem travniku, ni bil nič manj svečan in srebrn, kakor drugekrat.

Le cvetoča trava je bila pomandrana in pomladne cvetke so bile vse strte, poteptane od težkih konjskih kopit, pritisnjene globoko v zemljo.

Po dnevu se je valila rimljanska vojska po sedaj tako mirni ravani. Kopica poldivjega ljudstva, ki se je bojevalo za svojo prostost, je bila precejšnja ter se je borila z besno hrabrostjo, ... to se razume; a bila je nesložna in premalo izvežbana, zategadel je bila razškopljena, ... to je tudi samoumevno.

Mrtvaška tišina je vladala na travniku. Mnogo tihih spavalcev je ležalo eden pri drugem ... Rimljani in barbari. In kjerkoli sta spala dva skupaj, zdelo se je da je bil mož v kocinastem kožuhi zmagovalec ... ker ni nosil verig in oni ni imel venca. In za to sta se vendar trudila oba.

Tik gozdnega roba ležala sta dva še živa, rimljanska najemnika s težkimi ranami. Mlajšemu je ranila pušica desna pljuča, starejšemu je predrila sulica drobovino. Za smrt odločena sta bila oba.

»Vode, le samo eno edino kapljico vode!«

Starejši vzdigne glavo ter gleda dol čez travnik. Tam na onem koncu žubori potok. Morebiti je le sto stopinj do tje. In starec se zgrudi zopet v travo nazaj.

»Predaleč je!« — —

Čez nekaj časa vpraša tovariša: »Ali bo prišel kateri naših nazaj nama pomagat?«

Drugi odkima z glavo ter reče s trudnim, izmučenim glasom:

»Nikdo! Gotovo so že daleč!«

Starejšega se loti obup.

»Tedaj pa naj pride vsaj kateri divjak gledat po truplih svojih tovarišev, da naju najde in kratko konča najino dolgo muko!«

»Ne mrmraj, ... brat, ... le potrpljenje!«

»Potrpljenje pri takih bolečinah, pri taki bodočnosti, ... o joj, moja rana!«

Nekaj časa ostane vse tiho; le vetrič šumlja in zlate zvezdice potujejo na nebu, visoko nad vsakim prepirom in vsako muko.

Zopet vpraša starec: »Slišim te šepetati; ali si kaj rekel?«

»Molil sem!«

»Ti moliš!«

Neka zona obide starčevo truplo. In reče z zamolklim glasom:

»Jaz sem pač tudi znal moliti, ker tudi jaz imam Boga, ... Sijonskega Boga.«

Presenečen se ozre sodrug na njega.

»Ti si Hebrejec?«

»Da. Bog je zapustil naše ljudstvo. Dal je vam Rimljanom zmago nad nami, in vi ste nam požgali naš sveti tempel in naše mesto ste spremenili v razvaline. Jaz sam sem se boril na jeruzalemskem obzidju. Takrat mi ni bila odločena smrt, in vendar bi bil takrat umrl tako rad! O Jeruzalem, moj sveti, ljubljeni Jeruzalem!«

»Ubogi prijatelj!«

Bil sem ujet in vtaknili so me med rimljanske najete vojake. Takrat sem bil še krepek mož in videli so bili mojo hrabrost. Jaz rimljanski najemnik, jaz v službi onega ljudstva, katerega najbolj sovražim izmed vseh ljudstev zemlje, — o sramota, o gnusoba! — — — Ne bodi mi hud, tovariš, ker tudi ti si Rimljan!«

»Nisem jezen ... na te!«

»Vidiš, vedno biti v tujini, vedno nobenega upanja imeti in le samo eno misel vedno v srcu imeti, da je vse izgubljeno: domovina in last, oče in mati, žena in otroci, — oh, kaka je to usoda — polna tuge in sovraštva in tisoč nakan in enega samega neizmerne obupa! — — In moja mladost bila je tako krasna!«

Poln usmiljenja gleda mlajši divjajočo žalost starčevo.

»Ali bi mi hotel ... pripovedovati ... iz one ... lepe ... mladostne dobe?«

Oni začne bridko ihteti in joče dolgo in silno kakor otrok. Polagoma se umiri. Sedaj leži mirno z zaprtimi očmi. In slednjič začne govoriti, tiho, kakor bi govoril na pol za samega sebe:

»Večer je bilo. Solnce se je nagibalo k zatonu, in mesec je že stal na nebu. — Isti mesec kakor sedaj. — — Polje je bilo tiho in samotno ... Stopal sem ob materini roki; takrat sem bil še otrok ... Moja mati je bila lepa žena in tako

prijazna! ... Kakor bi stopal tih angel zraven mene tako mi je bilo Kar me je obletelo kakor bo-jazen in strah Mati je bila bolj resna in sve-čana kakor kedaj Glas se ji je tresel, ko je govorila:

»K preroku greva! Ti bodeš ga videl, in ko bodeš postal mož, bodeš pripovedoval, da sem te jaz peljala k njemu.«

Prišla sva do samotnega hrama, pred njim je bil studenec. Pri studencu je stala gruča mož in nekoliko strani žene in otroci.

»Tam je prerok!« je rekla mati. Jaz sem se zopet bal ter se držal trdno za gube njenega krila.

»Ali so mrliči, katere je oživil, tudi zraven?« vprašal sem z negotovim glasom.

»Mislim, da ne!« odgovorila je dobra mati.

»Kaj pa če pokliče vihar,« sem zopet dostavil.

»On viharja ni poklical; on ga je le ukrotil,« tolažila je mati.

Tako sva dospela k ženam in otrokom. Vsi ti so hoteli k preroku. Prišlo pa je nekaj mož in eden je rekel:

»Mojster je utrujen! Privoščite mu mir in pojdite domov!«

A žene se niso dale odstraniti. In možje so postali nevoljni in zaukazali so ostro in karaje, da naj gremo. Na to so se nekatere žene obrnile na odhod in tudi moja mati me je prišla za roko ter djala žalostno:

»Pojdi domov, otrok!«

Kar je zadonel od studenca sem glas, tako jasen, da ga je vsaki slišal, in tako čudovit, da je prešinil v globočino srca, glas prerokov:

»Pustite majhne k meni priti in ne branite jim; ker njih je nebeško kraljestvo!«

Jasen glas veselja je zadonel iz otroških ust, nastal je prostor skozi gručo mož, in matere so šle s svojimi otroci k preroku.

In videl sem ga!

Rimljan, jaz sem jud; pa povem ti, bilo ga je videti kakor Boga!

Ti nisi bil v svetem jeruzalemskem templu, ti nisi čutil, kako polni človeško dušo strah in blaženost v bližini božji; drugače bi mogel imeti slab pojem, kako je moje srce gorelo na prostoru, na katerem je stal prerok.

In bil je vendar tako mil. Z vsakim otrokom je govoril, vsakega je blagoslovil. Jaz sem bil zadnji. Z boječimi, široko odprtimi očmi stal sem pred svetim, in ko mi je namignil, napolnil me je tak neizrekljiv strah, da sem glasno zakričal. Ko se me je pa le dotaknil, zamrl mi je vsak glas Bilo mi je, kakor bi mi h krati srce zastalo ... kakor bi moral umreti in bil izveličan ...

Na studenčev obrobek se je vsedel, vzel me na svoja kolena in pritisnil mojo glavo na svoja prsa

Nobeden glas se ni ganil, nebo je žarelo

nad menoj kot zlato, in slišal sem utripati njegovo srce

Potem se je nagnil čez mene, da me blago slovi. S tihim, dobrohotnim glasom je rekel:

»Otrok moj, ti me bodeš zopet našel!«

* * *

»Brat brat pusti da se te do-taknem, da te poljubim Ti ti si videl Zveličarja!«

»Zveličarja?«

»Katerega ti imenuješ preroka in kateri je bil vendar Bog sam Je-zusa Nazareškega!«

»Ti ga poznaš, Rimljan!«

»Truplo moje ... tresla je mrzlica ... in tisuče krčev ... grabilo je ... moje srce ... pri tvojih be-sedah ... jaz sem ... služabnik Jezusov ... jaz sem kristjan.«

»Ti si kristjan?«

Oba moža gledata si v oči minute dolgo dokler Rimljan ne pade zopet nazaj oslabljen, tik zraven starca. In zopet začne s strtim, šepetajočim glasom:

»Tvoje ljudstvo ... ga je ... umorilo, ... ali veš to?«

Strah je pretresel starca.

»Vem!«

»Umorilo na križu pred praznikom!«

»Vem!«

»In njegova ... kri ... je prišla ... čez vas!«

»Rimljan, tudi to vem!« — — —

Dolg pomolk. Potem reče starec:

»Jaz ga nisem videl umirati; bil sem še pre-mlad za praznik. A moja mati ga je videla na križu. Ni bila nikoli več vesela in rano je umrla ... Ona ga je ljubila!« ...

Zopet dolg, dolg pomolk. Potem dahne mladi kristjan:

»Brat ... hočem ... ti povedati ... kje je ... tvoja mati; ... ona je ... pri njem!«

In starec zakriči:

»Pri njem! Moja mati pri njem! In kje ... kje je on?«

Oni pokaže navzgor proti plamtečim zvezdam:

»Tam ... v njegovem ... kraljestvu!«

Globoka, globoka tišina. — Čez nekaj časa vpraša starec:

»Brat moj, ali še moreš govoriti?«

»Kaj hočeš!«

»Jaz nisem nič slišal o njegovem nauku; živel sem zmiraj na svojem samotnem dvoru, in pozneje sem prišel k Rimljanom. — Ti praviš, moja mati je pri njem, in meni je obljubil, da ga bodem zopet našel. Povej mi pot, moj brat.«

Odsev sreče preleti blede obličje mladega kristjana.

Starec je nagnil svoje uho tik nad njegova usta. In sedaj ... zadnjo uro ... v sredi zapuščenega

planjave ... v pretrganih stavkih ... slišal je misijonski govor ... misijonski govor iz krvavečih pljuč.

* * *

»Brat, ali slišiš šumljati potok?«

»Potok ... za krst ... hočeva tje!«

»O, ko bi mogla!«

S trdom se vzdigneta, padeta zopet nazaj, skušata zopet in lazita tri korake naprej.

In zopet minute dolgo ležita mirno.

Stokata, vzdihujeta, molita, vzdigujeta glavo in tipata z rokami po travi. Spodaj žubori potok.

»Brat, dalje!«

Dve stopinji prideta naprej, zopet padeta na obraz.

»Bog, daj moč, moč!«

In zopet se vlečeta nekaj pedi dalje. — —

Minula je ura, in prišla sta do polovice travnika.

»Ali moram biti krščen z vodo?«

»Ako ... je ... mogoče ...«, dahne drugi;

»in ... menda ... bode mogoče!«

In umirajoči leze dalje. — —

Zopet premine ura. Potok je blizu, le še pet, šest stopinj daleč.

»Brat, bodi močen, ... samo to ... edino-krat ... še močen!«

»Jaz, ... jaz ... umi ... ram!«

»Jezus, usmili se!«

In starca prešine ona moč, katero da le smrtni strah. Prime svojega krstitelja in zdihovaje in stokaje ga vleče do potoka.

Tam odpre umirajoči svoje oči še enkrat široko. Z zadnjimi močmi potopi svojo roko v vodo, namoči čelo tovariševo in izdihaje ... grgraje ... umirajoč ... reče:

»Jaz te krstim v imenu Očeta in Sina in svetega Duha.«

* * *

Polnoč je minilo. Skozi zeleno listje lije zvezdni sev na potokovo obrežje. — Oba kristjana ležita mrtva roko v roki. Nočni veter sam je zaspal nad mrličji. Na nebeškem oboku pa stoji zapisana s svetlimi zvezdnimi črkami izpolnjena blagoslovilna beseda:

»Otrok moj, ti me bodeš zopet našel.«

Pismo iz Ščavnice.

Kako je »Štajerc« štrbunknil v Ščavnico.

Kaj me — prosim Vas, g. urednik — kaj me tako debelo gledate? Da Vam pišem iz Ščavnice? No, saj je baže neki gospod pisal dopisnico v sredi Mure. Ali se čudite, da Vam pišem jaz, jaz stari »duh Štajerca«? In Vam, ki se vendar včasih nisva gledala najbolj prijazno? Počakajte, vse Vam razložim, veste — vse.

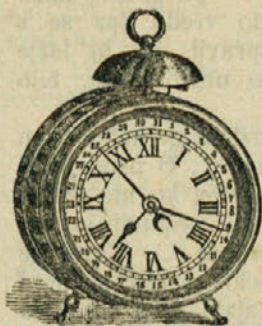
Jaz sem doslej slabo živel, veste, slabo; in premalo krščansko sem živel, veste, premalo. Zdaj

pa, ko čutim, da se polagoma — pa gotovo bliža moj konec, bi rad svojo dušo vredil ter se s svojimi sovražniki nekoliko spravil, da bi lažje umrl; in da bi bolj krščansko umrl, veste, bilo bi lepše!

Pa da Vam najprej razložim, kako sem prišel tako daleč — v Ščavnico ... O usodepolni trenutek po rani maši tiste nedelje, ko me je pri Sv. Jurju javno zatajil moj prijatelj in so-trudnik s svojim ostrim oznanilom ... Torej se me že moji najzvestejši ljubčeki sramujejo pred svetom ... Temno mi je postajalo pred očmi, in kar so me nesle moje stare noge, sem jo udrl proč od cerkve; a na teh nesrečnih slapšinskih jezéh — Bog vam odpusti, ve strte brvi — sem mogočno štrbunknil v mokro naročje — Ščavnice. To pa dobro veste, g. urednik, kako nevarna je od Sv. Jurja dol že Ščavnica za tiste, ki se menijo vtopiti ... Tudi meni ni bilo več rešitve — le nekaj trenutkov še imam, da izprašam svojo vest. — Vest! ... Spoznal sem namreč, da še imam nekaj vesti, čeravno so me modri očetje v Ptuj in drugod silili, da sem čisto brezvestno vodil slovenske kmete za nos ... Rekel in pisal sem, kakšen prijatelj sem slovenskemu kmetu s svojimi ptujskimi očeti in strici vred; kako jim želim pomagati do sreče ter jih rešiti farovških in slovenskih dohtarskih pijavk; med tem pa sem delal cevi iz slovenskih žepov v mošnje blaženih nemškutarskih sesalcev ... Uh, vest, vedno bolj pečeš — Ščavnica ni dovolj hladna, da bi zabranila ta ogenj ...

In pa veste — uh, ti črna smrt — veste, star sem že, star, jaz nemškutarsko motovilo — zdaj pa umirati v taki sramoti ... ko spozna ves svet mojo sleparsko dušo, veste ves svet ... Grgr ... uh Ščavnica, kako mi siliš že v usta ... Zdi se mi, da me valovi že nesejo mimo Ljutomer, ki sem ga tudi hotel — zaslepiti ter zaplesti ... grgrgr ... zaplesti v nemškutarske mreže ... Uh, vi tisočkrat nesrečni valovi Ščavnice — ki ste me ravnokar dohiteli — od Sv. Jurja ... pravite mi — uh — da se je tam mladina — vzdignila proti meni ... Ni ... ni več potrebno ... po-po-potapljam se ... grgrgr ... Hotel sem nekdanj — spraviti — slovensko zemljo v nemškutarsko žrelo ... zdaj pa plavam — uh črna ... rudeča ... uh žolta smrt ... plavam jaz sam v žrelo ... nemške Mure ... Od ... grgr-gr — odpustite ... pa me ne preklinjajte ... Bil sem ... greš-šn-nik — stari ... »duh ... Šta-gr-gr-Štajerca.«

Listaica uredništva. Dopisnikom iz Marije Puščave, Kozjega, Zdola, Zadobove pri Celju, Kumna nad Mariborom, Gočove pri Sv. Ropertu, iz Jarenine se zahvaljujemo za po-zdravilna pisma in dopise. Došli so nam prepozno, manjkalo je že prostora. Kar ne bo zastarelo, prihodnjič. Prosim od vseh strani dopisov, a kratkih!

Najboljše, najlepše in naj-
cenejše

z budilom in cilinderce
se dobé pri

T. Fehrenbach, urarju

v Mariboru, gosposke ulice. 18 3-2

Jeruzalemsko romanje.

Spisal profesor J. Zidanšek.

Knjiga zanimivo opisuje potovanje v Jeruzalem, sveto deželo in šege sedanjih prebivalcev. Krasita jo dve sliki. Obsega 207 strani v 8°.

Cena knjige: broširana 70 vinarjev, kartonirana 90 vinarjev, v platno vezana 1 krono 20 vin.; s pošto 10 vin. več.

Razpošilja se samo proti predplačilu. Denar se lahko pošilja tudi v znamkah. — Naročuje se pri pisatelju, ali pa v tiskarni Sv. Cirila v Mariboru.

14

Slovenske
voščilne dopisnice

in

razglednice

za božič in novo leto

slovenske šaljive dopisnice

za novo leto

priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Prodajalcem velik popustek.

Dober zaslužek

najdejo p. n. gg. učitelji, orglavci, obč. tajniki in osebe brez službe — tudi brez osnovne vednosti, ako se oglašé pri g. I. Weixl v Mariboru. Zofijni trg št. 3. 19 3-1

Vsled ugodnega nakupa iz neke konkurzne zaloge blaga

bom razprodal isto pod fabriškimi cenami in priporočam zlasti sledeče reči:

Ker se sezona h koncu nagiba:

Perkal, se sme prati	meter po	15—20 kr.
levantin, lepi vzorci	" "	20—26 "
platno z debelimi nitmi	" "	22—26 "
efir za obleko	" "	15—20 "
atlas satin, franc. črn	" "	25—35 "

Čudovito po ceni.

Velourbarhent za suknje v lepih vzorcih	meter po	26 kr.
---	----------	--------

Velika zaloga

blaga za obleko, dvojne širokosti	meter po	20—30 kr.
dijagonal, ševiot dvojne širokosti	" "	35—45 "
begé v vseh barvah	" "	30—35 "
modno blago, čista volna	" "	45—55 "
gladko modno blago v različnih barvah 130 cm široko	" "	80 "
črni kašmir	" "	50—65 "
črno modno blago, desinirano	" "	35—45 "
ševiot (Schotten)	" "	75 "
mohair črn	" "	85 "

Dokler je kaj v zalogi:

150 kosov suknja za žensko obleko, gladek in kariran, 100 cm širok meter po 26 kr. najboljša prilika, oskrbeti se za jesen.

Senzacionalno:

Svilnato blago za suknje	meter	od	do
črno	gld.	1—	1-25
blago za gospode	"	—65	—90
kangarn za gospode	"	2-30	1-80
loden iz Inomosta	"	1-10	1-30
pristno angleško blago za gospode	"	2-20	3—
blago za hlače, dvojne širokosti	"	—40	—50
blago za dečke, se da prati	"	—25	—35
platno za žimnice	"	—45	—55
platneni robci, ducat	"	1-20	1-60

Najboljša priložnost za domačo opravo.

Sifon, v vseh širokosti	meter po	15—25 kr.
damast, lepo pisan	" "	25—30 "
platno za postelje, v vseh širokosti	" "	45—65 "
prtnina, dobre kakovosti	" "	14 "
vojaško platno najboljše	" "	16 "
molinos za spodnje hlače	" "	15 "

Dobra priložnost za nakup, blagovolite se prepričati!

Flanelni barhent za ženske in otroke, se sme prati 18 kr.; 100 kosov platna iz Rumburga, na solcu beleno, 9/8 široko, kos po 23 metrov, komad 4-50 do 5-50 gld.; več 100 kosov modercev za gospe „Stefanie“ 50—90 kr.; predpasniki 20—35 kr.; zastori iz jute, komad 1 gld.; mizne preproge iz jute, komad 70—80 kr.; posteljne preproge od 90 kr. do 1 gld.; zastori iz čipk, meter 20—28 kr.; srajce za gospode in gospe 60—80 kr.; srajce po sistemu „Jäger“ komad 50 kr.; nogavice za gospode 10 kr.; odeje iz flanelne kom. od 1—1-50 gld.; odeje iz atlas-satina 3-50 gld.; prevleke za odeje 80 kr.; ostanki za vsako ceno

ter vse potrebno za krojače in šivilje.

Prodaja se le v Mariboru na glavnem trgu št. 16

zraven lekarni.

16 3-4